

Talepapir – Samråd A (L193)

4. oktober 2012

Samråd i Finansudvalget d. 8. oktober 2012 –
Beskæftigelsesvirkningen af finanspolitikken i 2013

§ 7 Samrådsspørgsmål A

Ministeren bedes i et kommende samråd forklare beskæftigelseseffekten af regeringens udkast til finanslov for 2013 isoleret set. Ministeren bedes desuden redegøre for, hvorfor det er relevant i forbindelse med finanslovsfremlæggelsen at fremhæve beskæftigelseseffekter fra andre initiativer, der ikke har noget med finansloven at gøre, bl.a. allerede planlagte stramninger for at imødegå EU henstillingen.

Det talte ord gælder.

Den internationale økonomiske krise

- Som jeg redegjorde for på dagens første samråd, så er den internationale økonomi fortsat i en alvorlig krise.
- Først kom finanskrisen i 2008 og efterfølgende en statsgældskrise, hvor en række lande – især sydeuropæiske – er udfordret af stærkt svækkede offentlige finanser.
- Den økonomiske krise har også ramt Danmark. Vi har mistet over 170.000 private arbejdspladser under krisen. Godt nok fra et overophedet udgangspunkt, men det er en stor svækkelse.
- Efterfølgende har væksten været svag, så der er stadig et godt stykke vej til, at vi har genvundet det tabte.
- Den offentlige økonomi i Danmark er ligeledes ramt hårdt af krisen. Store offentlige overskud i årene 2005-08 er vendt til markante underskud på de offentlige finanser i årene 2009-11. Og der er også udsigt til mærkbare underskud i 2012 og 2013.
- Krisen har betydet, at de finansielle markeder har øget deres fokus på udviklingen i det offentlige underskud og gæld – og på hvordan landene håndterer opgaven med at sikre sunde finanser.

- Omkostningerne ved at føre en uansvarlig eller utroværdig økonomisk politik er derfor betydelige. Betalingen kommer især i form af stigende renter.
- Og her kan prisen for et land som Danmark blive uforholdsmæssigt stor. Det hænger sammen med at Danmark er en lille åben økonomi med egen valuta.
- Fastkurspolitikken betyder, at Danmark er ekstra sårbar overfor tabt tillid til den økonomiske politik. Samtidig er dansk økonomi meget rentefølsom, og hvor udviklingen på blandt andet boligmarkedet har stor betydning for den samlede efterspørgsel.
- Det øger Danmarks sårbarhed over for finansiell uro.
- Set i det lys skal regeringens økonomiske politik i 2013 i bund og grund balancere to modsatrettede hensyn på én og samme gang.

Hensynet til væksten og beskæftigelsen

- Det første hensyn – som i øvrigt har været regeringens hovedprioritet fra dag 1 – er at hjælpe væksten på vej og holde hånden under beskæftigelsen.
- Derfor har regeringen gennem en række konkrete initiativer øget investeringerne i dansk økonomi.
- Det drejer sig om tiltagene i kickstarten, energiaftalen, boligaftalen, klimainvesteringer på spildevandsområdet og investeringsvinduet. Alt sammen noget, der holder hånden under væksten og beskæftigelsen i Danmark.
- Dertil kommer, at den aftalte skattereform og tilbagebetalingen af efterlønsbidrag også understøtter beskæftigelsen i år og til næste år.
- Når de konkrete beskæftigelsesfremmende tiltag regnes sammen, så giver det 10.000 job i 2012 og 21.000 job i 2013. Og det er vel at mærke job, som vi ikke ville have haft uden de tiltag som er besluttet siden regeringen tiltrådte i efteråret 2011.

Hensynet til de offentlige finanser og den økonomiske politiks troværdighed

- Det andet hensyn er at opretholde en høj grad af tillid omkring udviklingen i de offentlige finanser. Derfor fører regeringen en ansvarlig finanspolitik, hvor vi efterlever EU-henstillingen. Det er vigtigt for at sikre troværdighed omkring den økonomiske politik, og det bidrager til lave renter til gavn for virksomheder og husholdninger.
- At der er tillid og troværdighed omkring dansk økonomi er med andre ord vores vigtigste skjold mod den usikkerhed som præger de finansielle markeder.
- Dansk opfyldelse af henstilling er her et vigtig signal til de finansielle markeder – men også til de øvrige EU-lande, som har fået en henstilling om at styrke de offentlige finanser.
- Henstillingen fra EU indebærer, at de offentlige finanser skal forbedres strukturelt med 1½ pct. af BNP fra 2010 til 2013. Det betyder, at der er behov for en stram linje i finanspolitikken i 2013.
- Og her referer jeg altså udelukkende til finanspolitikken i snæver forstand. Det vil sige, vi kigger kun på virkningen af de tiltag, der har en umiddelbar og direkte virkning på de offentlige finanser.
- Aktivitetsvirkningen af finanspolitikken i snæver forstand plejer vi normalt at måle ved den såkaldte etårige finanseffekt. Hvis finanseffekten er positiv, så indikerer det en lempelse af finanspolitikken (i snæver forstand), som bidrager til at øge den økonomiske aktivitet. Tilsvarende angiver en negativ finanseffekt en stramning af finanspolitikken, som bidrager til en afdæmpning af økonomien.
- Aktivitetsvirkningen af finanspolitikken i snæver forstand (målt ved den etårige finanseffekt) kan opgøres til -0,6 pct. af BNP i 2013. Det betyder, at den planlagte finanspolitik i 2013 dæmper den økonomiske aktivitet i 2013. Det fremgår klart og tydeligt af både Budgetoversigten [på s. 72] og Økonomisk Redegørelse [på side 167]. Det er vel at mærke uden at indregne virkningen af investeringsvinduet.

- Beskæftigelsesvirkningen af finanspolitikken i 2013 – vel at mærke i snæver forstand – kan samtidig opgøres til -8.000 personer.
- Med stramningen af finanspolitikken i 2013 er der udsigt til, at Danmark efterlever EU-henstillingen. Det giver grobund for en sund udvikling i de offentlige finanser i de kommende år.

Den samlede virkning af finanspolitikken og øvrige økonomisk-politiske tiltag

- Det samlede regnestykke, hvad angår beskæftigelses- og aktivitetsvirkningen af regeringens økonomiske politik (i 2012 og 2013), stopper imidlertid ikke ved den etårige finanseffekt.
- Den finanspolitiske stramning i 2013 modsvarer til dels af de afledte virkninger fra den finanspolitiske lempelse i 2012 – som blandt andet afspejler kickstartens offentlige investeringer.
- Når det medregnes, at den finanspolitiske lempelse i 2012 også har virkninger, som rækker ind i 2013, så fås en såkaldt flerårig finanseffekt på -0,4 pct. af BNP i 2013. Det svarer til en beskæftigelsesvirkning på -4.000 personer i 2013.
- Hertil kommer så virkningen af den lange række konkrete initiativer, som regeringen har taget, siden vi trådte til i efteråret 2011.
- Det gælder investeringsvinduet, som løfter erhvervsinvesteringerne, til gavn for vækst og beskæftigelse i både 2012 og 2013.
- Hertil kommer de såkaldte ”off-budget” tiltag. Det drejer sig om renovering af almene boliger i regi af Landsbyggefonden, investeringer afledt af energiaftalen, øgede klimainvesteringer på spildevandsområdet, som ikke medgår på de offentlige budgetter.
- Selv om disse tiltag, som af Nationalregnskabstekniske årsager, ikke vedrører de offentlige finanser, så afspejler de jo politiske beslutninger truffet af denne regering. Derfor inkluderer man selvfølgelig også dem, når vi regner aktivitetsvirkninger.
- Når disse øvrige konkrete økonomisk-politiske tiltag medregnes, så løftes aktivitetsvirkningen til 0,3 pct. af BNP og beskæftigelsen un-

derstøttes samlet set med godt 10.000 personer i 2012 og 11.500 personer i 2013.

- Men det ændrer ikke grundlæggende ved, at de initiativer, som er besluttet, siden vi kom til i efteråret 2011, isoleret set sikrer 10.000 job i år og 21.000 job til næste år.

Opsummering

- Den økonomiske politik er som nævnt et stykke forholdsvis kompliceret balancekunst i disse kriseår. Vi skal på den ene side forsøge at understøtte beskæftigelsen og væksten samtidig med, at vi på den anden side sikrer sunde offentlige finanser.
- Derfor går regeringen naturligt nok på to ben, hvad angår den økonomiske politik i 2013.
- Det ene ben indebærer en stramning af finanspolitikken i snæver forstand, så Danmark efterlever EU-henstillingen og opretholder en høj grad af troværdighed omkring den økonomiske politik med lave renter til følge.
- Det andet ben indeholder en række øvrige konkrete initiativer og tiltag – med ingen og yderst begrænset virkning på de offentlige finanser – som bidrager til at holde hånden under beskæftigelsen og den økonomiske vækst.
- Derfor kan man ikke bare ensidigt nøjes med at fokusere på beskæftigelseseffekterne af finanslovsforslaget for 2013.
- Det er jo den samlede økonomiske politik, der spiller ind på væksten og beskæftigelsen. Både finanspolitikken i snæver forstand, men også øvrige økonomisk-politiske initiativer. Og for den sags skyld tillige pengepolitikken og renterne.
- Samtidig skal regeringens økonomiske politik i 2012 og 2013 også ses i internationalt perspektiv.
- Kigger vi ud i verden – ikke mindst i Europa – er en række lande nødt til at føre en meget stram økonomisk politik, der sammen med stor usikkerhed hos borgerne pga. landenes dårlige offentlige

finanser og store gæld har svækket deres muligheder for fornyet økonomisk fremgang.

- Samlet set synes jeg i al beskedenhed, at regeringen lykkes ganske fortræffeligt med at holde balancen på den forholdsvis tynde line, som økonomien bevæger sig på.